The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper for H.E.H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DN; Thursday 27-6-1935

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

త్రూపుబజారు, హైదరాబాదు (దక్కన్)

శ్రీ యువనామ సం॥ జ్యేష్ఠ బ॥ ౧౨ గురువారము ౨౧—౬—౧౩౪౪ ఫ.

సంపుటము ౧౦ | సంచిక ౧౫

సం॥ చందా ౬ రూపాయలు

నవరాత్రులలో హిందువుల కర్తవ్యము

— [illegible]సింహాగారు

—౨—

[illegible]

శ్రీరామనవరాత్రులలో [illegible] శ్రీరామపట్టాభిషేకము [illegible]

[illegible]

[illegible] పరస్పర ద్వేషములన్నియు వదలిపెట్టి [illegible] దేవాలయములలో [illegible] ప్రార్థనలు చేసి [illegible]

[illegible]

„సహనావవతు సహనౌ భునక్తు
సహవీర్యం కరవావహై
తేజస్వినావధీతమస్తు
మావిద్విషావహై"

— (బ్రహ్మవల్లి ౧ అనువాకము.)

[illegible]

„సంగచ్ఛధ్వం, సంవదధ్వం,
సంవో మనాంసి జానతాం
సమానో మంత్రః సమితిః
సమానమనః [illegible]"

[illegible]

[illegible]

„[illegible] అందరును కలిసియుండుడు. [illegible] ...."

[illegible]

౧ [illegible]

౨. [illegible]

౩. హిందూ [illegible]

౪. [illegible]

ఇట్టి [illegible] బోధింపవలెను.

ఇవి [illegible]

రణోత్సాహము

(మంచాళ్లసుదర్శనాచార్యుల గారు)

చ॥ అతులపరాక్రమాతిశయ
మంచలమై ద్విగుణీకృతంబుగ౯
బ్రతికి నిరాశ్రయంబుగ వి
నాశముఁ జెందివిరోధి వర్గముల్
గతికెరిరత్నగర్భయయి
గ్రాలెడుభారతి భూమిభాగ్య మె
ట్లుతరుగునంచు ద్రోహుల కు
టుంబము వృద్ధికిరాదువీరుఁడా!

మ॥ కరముల్ కందగ భీకరాసిక
శిరఃఖండనం బులం జెందీ నె
త్తురు చుక్కల్ వలుదిక్కులన్
విసరి ప్రత్యూషంబు సందఁబీకా
చరణద్వంద్వము రాగ
రంజితముగా సాధించి ప్రార్థింపమా
శరిరాడ్వందితుఁడెల్ల
వేళలనుపాత్సాహకారమా వీరుఁడా!

శా॥ ఇష్టాగోష్ఠిని జీవితంబు
గడుపన్ హీనస్థితిం జెందుచే
స్పష్టంబౌ విషయంబు
సేవకులమై సర్వస్వమర్పించి
యాకష్టాలన్ మిగిలించుకొంటిమి
మహాకాండ ప్రకాండంబులన్
దిష్టాంతాంతక ఘోరమూర్తి
వచుచున్ నేర్పొప్పగా జెందమా!

శా॥ ప్రాణాలన్ త్యజియింప
భీతిలినవారల్వీడి పోకుండనె
న్నోనీతుల్గలుగు వంగనేర్చి
ప్రచలో ద్యోగంబునన్ మీరి సం
తాపంబుం బదిలంబువర్చి
యనుమానం బేమిలేకుండ శా
సీ నీ వేరనిచాళినెత్తె
దమునన్ ప్రీతిన్ భరతాన్వితఘన్

గీ॥ విరియఁ జోసిన తెల్లని వెన్నెలందు
మెరసి గాఢాంధకారము మేళవించి
కనులకుఁ బుమిట్లుఁ గొలిపెడు ఖడ్గమునకు
పదునుపెట్టుము వీరుఁడా కదనమునకు

సీ॥ బ్రహ్మాండ భాండముల్ పగిలిబీటలు వార
వీరుఁ గర్జనల్ మీరుచుండ
వివశులై ధాత్రీస్థలి విగతజీవులై
శత్రుయోధుల ప్రోవు గుట్టలాయె
పోరాటమున దూరి పూర్ణాహుతి గొనెన్ప్రె
వులమూటగట్టిరి కలతఁజెంది
కాలునకడలనిక కనులెఱ్ఱతో జూచి
ప్రాణములఁ దెగించి ... రాత్రింబవలు

గీ॥ యుద్ధమున కళింగపతిసం సిద్ధుడౌచు
ధైర్యమునఁ బురిఁగొల్ప శాత్రవులనుంబరి
మార్చుచుండిరి సైనికు లోర్చుకొనుచు
స్వామి ... ధు... సేనావ విధనేను!

చ॥ కొండ శత్రు
కోదతియు ... రేగ తకె
... మునె
హృత్తు నీ ను క డిపో గా
క వీరు లందఱు
దగలు జేయుచు శక్తియుక్తులన్
...
మెచ్చ క బురికొల్పి చుండెదున్

నరునస్థిపంజరము

(కవికొండల వేంకటరావుగారు)

అదినరునస్థి పంజరము: అద్దరినిం
గను నిచ్చకొద్ది పె
న్నదికెరటాలఁగొట్టుకొని వర్షము
గర్మము రెండువోయి తా
బధిరతఁదీరమందుఁ గనుపట్టుచు
నున్నది యీ పెడగ గటా!
కదలదు. శాంతిసూచకౌక
కంపమలేక బడియున్నదంచు నే
జాలిగొనంగ దానిగని జాలరి
జాలివడందుగొల్లు, నే
జాలిబడంగి వారను విచారముతో
వడిజాసి నేటి కీ
లీలను మూడునాళ్లనుతి లేచెదు
బోవడిపోటుతోడ వ
ట్టిలలిపాటుతోడను దరింబడు
చున్నది యెమ్ముగ్గవమగ్గగా.
అని కనుగొన్న వారు శిరసారెదు
వక్షమువంటి వక్షమున్
వెనకక యంటియున్న కర నేతులు
నేతులవంటి వ్రేళ్లు క్రిం
ద నడుము కాళ్లుపాదములు తప్పక
యొప్పటిభంగిఁ గీలు
కీలునన దలంపఁ జెల్లనొక లోపము
లేదనిపించెనస్థికిన్.
తగులం బెట్టఁగలేరు బందుగులు
పాతర్ రావువంశీకు లే
మగపో లేవది ప్రాణపంచకము
మాయంబయ్యెఁ జూపించ దే
సాగనున్ సుంతయు మాటలాడదయినన్
జొప్పాకుమంజోలి జీ
లుగు బెందుంబటె గాలిగాలి గలియున్
లోపంబు లేదస్థికిన్
అనుచున్ వాడితి మస్థిపంజరము నే
మర్మాఢీంకనున్ వచ్చి చూ
డను నం దేకలదస్థిపంజరము

అన్యాపదేశము

(విక్రాల నరసింహాచార్యులుగారు)

గీ॥ మధురవణి చుళ్కమైన సుమంబనీదు
చెంతకే జేరుకున్నను తెలివిగలుగు
మలయపవనాంకు రమ్ములుమాటికిని ద్వ
దీయగుణ మహిమమును దెలియపరచు

సీ॥ బలసినవాడు పూవులనేనికసిగంద
కుండమైకొని తేనెగ్రోల నొకట
కాలాయసాగ్ర కర్కశతుండమునుజొన్పి
తొలుచునొక్కెడజేగ దూలమేని
గంభీరధీర ఝాంకరణమ్ములకు నిండు
యౌవ్వనుల గుండెలదుర జేయు
ఒడలెరుంగక మదమ్మ దరిజాలాయించు
నేస్తులకుంభము లెక్కియాడు

గీ॥ గండుతుమ్మెద యదిదీనిగిడు మదనము
మొత్తదనమును నెదుటిపేర్మికిగొలంది
నొనరజూపట్టుగాని యేయొకటోజూచి
చూడక యీపాటిదేయని యాడవగునే

మ॥ కుసుమంబిత్యుది కోమలంబు నమజా
ఖాకేన్భుటాలాపరా
గసమా విష్ట నిరంత రానుసక్తై
కాయత్త పుష్పంధయా
ప్రసభాలింగన చుంబనాది సుల
భప్రాయాంత కాళోదయ
ప్రదమోనీయిదుతా? రుచించునె
కటాంతిద్యాటి నీకోటికిన్

ఊటాడించె నక్కల్ శిరం
బనకోకుండగఁ ద్రొక్కి గోవులొక లే
తొపించెదా దర్పులన్
బనిగాఁ గాలొకదాని నీడ్చికొనిరా
బందొండు పొడ్చెక విధీ
కనఁబోనంతకు నింతలో వమును
శుష్కంబైన యయ్యస్థులన్
వినినాడంగద మేలిపాటనొకదానిన్
నింత నూహించుచున్.

జాబులు

గొల్లలు యాదవులే

—పోలం వీరయ్యయాదవగారు

iii

[illegible]

(సశేషము)

సమకాలికాభిప్రాయములు

వాణిజ్య పరిశ్రమశాఖ నివేదిక
౧౩౫౮ వ ఫసలీ

వాణిజ్య పరిశ్రమశాఖ యొక్క నివేదిక (౧౩౫౮ ఫసలీ) ... హైదరాబాదు లెటిను పత్రిక ప్రభుత్వాభిప్రాయముతో ... [illegible]

[illegible]

సంగీతపు హద్దులు

[illegible]

జిల్లాల వార్తలు

పోయిన సనాతన కోసం రుసల ఫీజు

అందులో భాగానికై వివాదాలు

[illegible]

ఇట్లు
సనాతన [illegible]

నేలకొండపల్లి [illegible]

[illegible]

పలివెల వెంకటఅప్పారావు

ఉస్మానియా పరీక్షల విషయమై అతృప్తి

మహారాజా బహదర్ గారికి తప్పిపోయిన విద్యార్థుల విజ్ఞప్తి

హైదరాబాదు (దక్కన్)

౧౪ – ౯ – ౧౯౪౪

ఉస్మానియా [illegible] పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణుల [illegible] సర్ మహారాజా బహదుర్ [illegible] సంపూర్ణ [illegible] దినకరం [illegible] గారికి [illegible] ఇచ్చిరి [illegible] క్రిందివిధముగ [illegible] బడినది.

మేము బి ఏ బి ఎస్ ఇంటర్మీడియేటు విద్యార్థులము యీ సంవత్సర పరీక్షా ఫలితములను చూచి చాల [illegible] పరీక్షకొరకు [illegible] చేసి [illegible] పరీక్షఫలిత [illegible]

పరీక్షా ఫలితములు

తరగతి	పరీక్షకు చేరినవారు	ఉత్తీర్ణులైనవారు	ఎంతమంది
బి ఏ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
బి ఎస్ సి,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ఇంటర్మీడియేట్	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

సుల్తాను బజారు

బాలికల పాఠశాల

రెడ్డివిద్యార్థులయము [illegible]

[illegible] రెడ్డి విద్యార్థులయము [illegible] బాలికల పాఠశాల [illegible] బహుమతులను [illegible]

ప్రైజు బహుమతులు

ఎఫ్. వై. ఏ.

[illegible]కొండ ఇందిరాదేవి (పరీక్షయందు రెండవతరగతిలో నుత్తీర్ణురాలు)	వెండి [illegible]
[illegible] ప్రేమలతాదేవి (గృహవిజ్ఞానం ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] సుశీలాదేవి (ఇంగ్లీషు ప్ర. స్థా.)	వెండి [illegible]
[illegible] (తరగతిలో [illegible])	[illegible]

[illegible]

మెట్రిక్

[illegible] శ్యామలాదేవి (రెండవతరగతియందుత్తీర్ణత)	[illegible]
[illegible] కమలావతి (మరుపని తెనుగుచరిత్ర ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] శారదాబాయి (ఇంగ్లీషు ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] (గృహ [illegible] ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] లక్ష్మీబాయి ([illegible] ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] జానకీదేవి (రెండవతరగతియందుత్తీర్ణత)	[illegible]
[illegible] రాధాబాయి (ఇంగ్లీషు ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] కమలాబాయి ([illegible] ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] (మహారాష్ట్రి [illegible] ప్ర. స్థా.)	సెట్
[illegible] (హిందీ ప్ర. స్థా.)	సెట్

ప్రి మెట్రిక్

[illegible] (మొత్తముమార్కులలో ప్ర. స్థా.)	వెండి [illegible]
[illegible] (గణితము [illegible] ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] (తెనుగు ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] (సంస్కృతము ప్ర. స్థా.)	[illegible]
[illegible] దేవి (ప్ర. స్థా.)	బొమ్మ

౩ వ ఫారం

[illegible] బాయి (మొత్తము ప్ర. స్థా.)	వెండి [illegible]

[illegible] వ ఫారం

ఇందిరాదేవి ([illegible]) ప్ర. స్థా.,	[illegible]
[illegible] (ప్ర. స్థా. [illegible])	[illegible]

పింగిలి జనార్దనరెడ్డి స్మారకనిధి

[illegible]

[illegible] రెడ్డికి [illegible]

[illegible] రెడ్డికి [illegible]

3 [illegible] రెడ్డి, [illegible]

[illegible] విద్యార్థులలో

[illegible] రెడ్డి [illegible] పూర్తి [illegible]

[illegible]

[illegible] రెడ్డికి [illegible]

తక్కిన [illegible] అంగీకరింపబడలేదు.

సు. [illegible]రెడ్డి
[illegible]

నిజం, తమాషా

భర్తను దయ్యమనుకొనుట

మొన్నటి క్వెట్టాభూకంపమువల్లనో ఎన్నియో వింతలు కూడా సంభవించినవి. సింధులో ఉండే ఒక బ్రాహ్మణయువకునికి అతనితండ్రి క్వెట్టాభూకంపంలో చచ్చిపోయినాడని టెలిగ్రాంవచ్చింది. అతడు కర్మాంతరాలు ప్రారంభించాడు. ... దశదినకర్మలు పూర్తి అయినతర్వాత ఎవరైతే చచ్చిపోయినారనుకున్నారో అతడు అర్ధరాత్రివేళ యింటికివచ్చి తలుపుతట్టాడు. ... అసలు భర్త కాదు భర్త ప్రేతరూపం ... గట్టిగా ... తలుపుతీయడానికి భయపడింది. ... ఆయోధ్యాయేమనుషీ, మీరు ... లో మీ క్షేమంలో పంజరించినారండీ? చెప్పినట్లయితే ... తలుపుతీస్తే ... నేను దయ్యాన్ని కాదు నేను నిజంగా ... అని గట్టిగా చెప్పి ... క్వెట్టాభూకంపం ... చెందిన ... ఉండునంటి?

* * * * *

౨౦౦ యలెక్ట్రీబల్బులు గోవింద!

బొంబాయిలో ఒక యలెక్ట్రిసామానులవ్యాపారి ... అతనికి ఒక వారంక్రిందట టెలిఫోనులో పిలుపువచ్చింది. ౨౦౦ యలెక్ట్రీబల్బులు ... పంపించాల్సిందని ... టెలిఫోనులో చెప్పారు. ... సంతోషపడ్డా ... ఆ యలెక్ట్రిబల్బులను ఒక కూలివాని చేత ... ఒక పెద్దమనిషి ... ఆ యలెక్ట్రిబల్బులను ... నేనిప్పుడే యలెక్ట్రిబిల్లు ... ఆ కూలివాడు ... ఆ పెద్దమనిషి ... పోయినాడో పోయినాడు. ఇప్పుడు బొంబాయి ... వెదకుతున్నారు ఆయనకోసం.

* * * * *

ఖానూన్ల వల్ల దేశసేవకు ఉపయోగం

ఖానూన్లచాలయొక్క ... స్వాతంత్ర్యానికి ... బడినమునపెళ్ళలో ఖానూన్ తెలిసినవాళ్ళు రాజకీయరంగంలో ప్రాముఖ్యంయొక్క ... అధికార్లచే ... ఖానూన్లలో ... అధికారులతో పోరాటానికి ప్రాముఖ్యం ... మొన్న కలకత్తా కార్పొరేషన్ లో ... ఒక యూరపియను సభ్యుడు కార్పొరేషన్ ... క్వెట్టా భూకంపబాధితులకు ... కార్పొరేషన్ ... ఖానూన్ ప్రకారం ... కార్పొరేషన్ ... ఖానూన్ ప్రకారం కార్పొరేషన్ ... పెట్టవలసిందే గాని ... పెట్టడానికి ... కాబట్టి ... అక్రమమనియుద్ధంతాని వ్రాసినారు.

ఈ దెబ్బతోటి ... కాంగ్రెసు పక్షపాతి. ... ఖానూన్లో ... ఉపయోగించి ... చెయ్యడమేతమాషా.

* * * *

మంచి లెడ్డికోసం భూకంప బాధ...

క్వెట్టాలో సర్వం పోగొట్టుకొని సింధు, ... వచ్చే భూకంపబాధితులకు ఆహారము, వస్త్రము ...

స్థానిక వార్తలు

క్రొత్త సదరునాజం కోత్వాలిగారు వచ్చు రోజు

మిస్టరు వాకిలిస్సుగారు ౩_౮ తారీకు హైదరాబాదు వచ్చి పదవినిజాముకోత్వాలిపదవిని స్వీకరించగలరు.

ముల్కి సదాఖతునామ యిచ్చు అధికారము

మండలీకరగతిక ద్యోగస్థులవట్టుకు ముల్కీ సదాఖతు నామా డివిజన్ ఆఫీసర్, మాల్ గారుయివ్వవచ్చునని మాల్గుజారీ శాఖవారు కోరినందువలన హైకోర్టునుండి అనుమతియిచ్చి యున్నారు.

తుంగభద్రాప్రాజెక్టు

తుంగభద్రప్రాజెక్టునుగురించి బ్రిటిషుయిలాకాలోని వ్యవహారముల పరీక్ష చేసేకొరకు మిస్టరుజహాంగీర్ నాయబు బహాదూర్ బందోబస్తు బళ్ళారికి పోయియున్నారు.

కాన్ఫర్ట్ గారిదౌరా

మాల్గుజారీకొన్దరకు మిస్టరు ఫోస్టర్ గారు నిజామాబాదు దౌరాపోయినారు. యిక్కడినుండి శరంకర్ మెదకు జిల్లాలో దౌరా చేయుచు మళ్ళివారముతో జిలలకు నగరమునకు చేరుకొనగలరు.

మేజరునాయుడుగారి కుమారునివివాహము

మేజరు యస్. జి. నాయుడుగారి పెద్దకుమారుడగు జి. కూరయ్యా యస్. డి. (ఓర్లో) గారి వివాహము మిస్ రేమలం ట్లాగారితో సికింద్రాబాదు సోమవారం జరిగెను. ఇదిసివిల్ వివాహా మున్రిజిస్ట్రారిము జరిగెను.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయకళాశాల

ఈవిశ్వవిద్యాలయ కళాశాల గత శనివారమునాడు తెరువబడెను. కళాశాల మొదటిఅరసెలో బయాలజీ ప్రాణిశాస్త్రము వృక్షశాస్త్రము నేర్చుకొనుటకు చేరువిద్యార్థులసంఖ్య సాధారణముగా గ్రహించబడువారి సంఖ్యకంటె యొక్కువగానున్నదని బులెటిను పత్రికను తెలియుచున్నది.

వ్రతివపాటినియుచ్చేటందుకు శిబిరాలను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. కరాచీనగరములో యిటీవలనే ఒకగుడారంలో ఒకరాత్రి [illegible] క్యాంపులో [illegible] చెప్పుకొన్నారు. [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

* * * * *

[illegible]

వర్తకులకు సుంకపు శాఖాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

గతఆదివారమునాడు సాయంకాలము సుంకపుశాఖప్రధానాధ్యక్షుడగు మెహిదియుద్దీన్ అహమ్మదుగారు సికింద్రాబాదులో పెద్దవర్తకులసభలో ఉపన్యసించిరట.

సర్ఫఖాసుకు క్రొత్త సదరుల్ మహాం

నవాబ్ అయారుజంగు బహదూర్ గారు సర్ఫఖాస్ ముబారక్ కు సదరుల్ మహాంగా నియమించబడుదురని తెలియుచున్నది. వీరిగొప్పకవిమరియు పార్సీ, అరబ్బీలలో వీరు గొప్పపండితులట.

గొప్ప మోటారుప్రమాదము

గతశుక్రవారము నాగులకంటలో గొప్ప మోటారు ప్రమాదము జరిగెను. [illegible] రైల్వే మోటారుబస్సు [illegible] మోటారుబస్సు [illegible] యతనిబండి [illegible] బండివద్దకుపోవుటకు [illegible] రైల్వేశాఖవారి [illegible] యతని పయిబడెను. యతనికి [illegible] మరణించెను. యతడు వెంట [illegible] పోలీసువారు యతడు ఆకస్మిక ప్రమాదముచేమరణించెనని తీర్మానించిరి

—బులెటిన్

మిలిటరీ ఆఫీసరు యింట్లో పెద్ద దొంగతనము

సికింద్రాబాదు కంటోన్మెంటులో కర్నల్ మునరోయను మిలిటరీఆఫీసరు యింట్లో రూ. ౩౦౦౦—౪౦౦౦ విలువగల నగలు దొంగిలింపబడెనట, [illegible] దొంగలు [illegible] తెలియుటలేదు. దొంగలగుంపు [illegible] పోలీసు [illegible] కొంతకాలమునుండి యిటిదొంగతనములు బొలారం, [illegible] ప్రాంతములలో జరుగుచున్నవని చెప్పుచున్నారు.

నైజాం కాలేజీ భర్తీ

ఎండాకాలపుసెలవుల తర్వాత నైజాంకాలేజి గతశని వారము తెరువబడెను. కాలేజీకి చాలమంది విద్యార్థులు గత గురువారమున చేర్చుకొనబడియుండుటచే, యింకెవ్వరిని చేర్చుకొనుట ఆపివేయబడినది.

ఇంతేకాదు హైదరాబాదీయులు ౫౦_౬౦ మంది [illegible] (సిటీ కాలేజి)లో మొదటిసంవత్సరపు తరగతిలో చేరుటకు దరఖాస్తులు పంపగా ౧౦_౧౨ మందికి మాత్రము చేర్చుకొనబడునట్లు వాగ్దానము చేయబడెను, తక్కిన వారి దరఖాస్తులు నిరాకరింపబడినవి. హైదరాబాదు బులెటిన్ పత్రిక తెలియుచున్నది.

ఈయిబ్బందులను తెలియజేయుచు లోపమును తీర్చగలందులకై ప్రార్థించుచు ఒక దరఖాస్తు మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాద్ బహాదర్ గారికి పంపబడినదట.

మెదకు విషయమైన మార్పులు

మెదకుజిల్లాకార్యాలయములను సంగారెడ్డి హైదరాబాదులనుండి మెదకుకు మార్చుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించినారు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ప్రభుత్వమువారు [illegible] [illegible] మెదకులో [illegible] హైదరాబాదు [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]

వివిధవార్తలు

[illegible]

[illegible]

ఫిలిప్పైను జర్నలుకు తప్పకొనలేని దెబ్బ

ఇంతకుపూర్వము ఫిలిప్పైను జర్నలు [illegible] ప్రభుత్వమువారు [illegible] రూ. ౫౦౦౦౦ల [illegible] [illegible] రూ. ౭౫౦౦౦ [illegible] ప్రభుత్వమువారు [illegible]. [illegible] ఇదిఈపత్రికకు [illegible] గొప్పదెబ్బయనియు, [illegible] [illegible] తెల్పిరి.

చీనా జపానుల ఘర్షణచే బ్రిటిషువారికి ఆందోళన

జపానుచర్యలవలన చీనాప్రభుత్వములో ఏర్పడినపరిస్థితులచర్చించుటకు; తమతోటియితరదేశములను తమప్రతినిధులపంపవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి.

స్విట్జర్లెండుకు క్రొత్త రాజ్యాంగవిధానము

స్విట్జర్లెండులోని [illegible] రాజ్యాంగవిధానమును మార్చవలెనని [illegible] ప్రజాభిప్రాయము [illegible]

[illegible] కే. ఎల్. [illegible] గారు [illegible]

న్యాంకింగుప్రభుత్వ రాజీనామా తలంపు

ఉత్తరచీనాలో జపానుషరతు [illegible] న్యాంకింగుప్రభుత్వమున బహుళసంఖ్యాకులు [illegible]. కాని [illegible] కాని [illegible].

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుట

[illegible] ఫ్రెంచి మంత్రివర్గమువారు నిశ్చయించిరి.

బ్రిటిషుమందు వర్తకులపై అపవాదము

బ్రిటిషువారిలో కన్సర్వేటివుపార్టీ, లిబరల్ పార్టీ, లేబర్ పార్టీ—యని ౩ రాజకీయపక్షములు గలవు. లేబర్ పార్టీలో [illegible] ఇండిపెండెంట్ లేబర్ పార్టీయని ఒకపక్షము గలదు. [illegible] బ్రిటిషు [illegible] చీనాజపాను యుద్ధములోకూడ బ్రిటిషు [illegible] జపానునకు [illegible] [illegible] [illegible] విచారణ [illegible] [illegible] పార్టీవారు [illegible] [illegible].

జర్మనీమతగురువులపై దాడి

జర్మనీలో [illegible]

[illegible]

నిజాంగారి జూబిలీకి బిరుదులు

మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభువుగారి రజతోత్సవము నాడు, వారి ఏనుగుమీదనో లేక రాజ్యాసనము మీదనో [illegible] ప్రభువుగారి [illegible] జాగీర్దారులకును [illegible] తెలియుచున్నది.

క్రొత్తనాజంతో కత్తెరపని తప్పుట

కరోడ్గిరి జరిగినట్లు ప్రొత్త వారు [illegible] తెలియుచున్నది [illegible] నవాబ్ [illegible] బహాదర్ [illegible] నవాబ్ సాలార్‌జంగ్ బహాదరు [illegible] తెలియుచున్నది [illegible]

కరోడ్గిరి మొహతెమీములకు

యెక్కువ అధికారము

ఖాజిల్ కరోడ్గిరిగారి కోరగా, ఆదాయశాఖవారు కరోడుగిరి మొహతెమీములకు ౧౦౦౦ రూపాయలవరకు విచారణచేయు అధికారమునిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. ఇదివరకు వారి అధికారము రూ ౫౦౦ లవరకే

౧౯౩౪ మే నెలలో నిజాంరాష్ట్రి పరిశ్రమల స్థితి

౧౯౩౪ మే నెలలో నవ నిజాం రాష్ట్రమందు [illegible] పంపబడినది

నిజాం రాష్ట్రంలో గోధుమ పంట

౧౩౪౩ ఫ. నాల్గవ నివేదిక

౧౯౩౩-౩౪ తో అంతమగు [illegible] చూచినచో యీ రాష్ట్రములో గోధుమపంట వేయబడినవిస్తీర్ణము [illegible] ఆపేపంట వేయబడినవిస్తీర్ణము [illegible]

ఇదివరకు [illegible] పంట [illegible]

విస్తీర్ణము [illegible] తెలియుచున్నది [illegible]

[illegible]

అంటువ్యాధుల వారనివేదిక

(ప్రభుత్వ ప్రకటన శాఖనుండి)

ప్లేగు

[illegible] తెలియుచున్నది

మెదడు వెన్నెముక జ్వరము

[illegible] చేర్చబడిరి [illegible] మరణించిరి

స్ఫోటకము

[illegible] ప్రత్యేక ఆసుపత్రిలో చేర్చబడలేదు

కలరా

[illegible] రాలేదు

ఇన్ఫ్లుయంజా

అసఫ్‌నగర్ నుంచి ఇన్ఫ్లుయంజా జ్వరపీడితుడు ఒకడు విశేషము ఆసుపత్రిలో చేర్చబడెను కాని చనిపోయెను. గతివారమునందు ఇద్దరుచేరి ఒకడు చనిపోయెను.

యీ వ్యాధిపీడితులీవారమునందు [illegible] చికిత్స పొందిరి గతివారమున యీ సంఖ్య [illegible] గా యుండెను

కాలమానని వేదిక

(ప్రకటనశాఖ)

౩ అమర్దాదు ౧౩౪౩ ఫ. (౧౯౩౪ [illegible]) [illegible] అంతమగువారమునందలి కాలమాననివేదిక యీ క్రిందివిధముగనున్నది

వాతావరణము

యీ వారమునందు [illegible]

పైరులు

[illegible] మహబూబునగరు, నల్లగొండ, ఔరంగాబాదు, రాయచూరు బీదరుజిల్లాలలో [illegible] ప్రారంభించినారు [illegible]

వ్యవసాయసంబంధమగు నిలువ

రాయచూరు, గుల్బర్గాలో కొద్దిభాగము [illegible] ఔరంగాబాదు, రాయచూరులలో [illegible] ఆదిలాబాదు, మహబూబునగరు, గుల్బర్గా, [illegible] రాయచూరులలోని కొన్ని భాగములందు [illegible]

ధాన్యపుధరలు

హైదరాబాదులో గోధుమలు రూ ౧౦ సేరు [illegible]

శాసనసభా సమావేశము

హైదరాబాదు శాసనసభా సమావేశము [illegible] ౧౩౪౩ ఫ. [illegible] శాసనసభ భవనములో జరుగును

ఆంధ్రచిత్రకారునికి గౌరవము

తిరువనంతపురము మహారాజావారి [illegible] [illegible] మహారాజుచే [illegible]

—ప్రజామిత్ర

నైజాంజాగీరుదారుల సుబా ఖర్చు

మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారి ఫర్మానా

నైజాం [illegible] జాగీర్దారులు, [illegible] ప్రభువుగారు [illegible]

[illegible] ఫర్మానా [illegible]

[illegible] నైజాంగారు [illegible] చున్నారు

ప్రభువుగారి రజతఉత్సవ సన్నాహము

౧౫ అమర్దాదు శుక్రవారం [illegible] పండిత [illegible] ఏర్పాటుచేసి [illegible] జరుగనున్నట్లు చెప్పబడును

పాఠశాలల విద్యార్థుల ఆరోగ్యపరిశీలన

ప్రభుత్వమువారంగీకరించిన స్కీము

కర్నల్ జే. [illegible] విద్యార్థుల ఆరోగ్యపరిశీలన [illegible]

ఈ పాఠశాలలయందు ఆరోగ్య [illegible] ఏర్పాటుచేసియున్నారు. [illegible]

పరీక్షించేసే [illegible]

[illegible]

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

మా పత్రికయొక్క ౯ వ సంవత్సరముల చెల్లించిన చందా ముగిసిన చందాదారులకు పత్రిక వి. పి. చేయుచున్నాము. కావున చందాదారులు వి. పి. లు స్వీకరించి పత్రికకు ఎప్పటివలెనే సహాయపడ ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు

గోలకొండ పత్రిక

శ్రీయువనామ సం॥ జ్యేష్ఠ ॥ ౧౩

గురువారము

సంస్కృత గ్రంథాలయావశ్యకత

—o—

ఆదిగ్రంథములు వేదములకన్న పూర్వము వెలిబుచ్చనంతవరకు అవేప్రాచీనములైనవనియు, అవి వ్రాయబడియుండు సంస్కృతభాష ప్రపంచభాషలలోనెల్ల ప్రాచీనమైనదనియు, ఆ భాషలో గ్రంథములపారమనియునందరు నొప్పుకొనకుండజాలరు. ఒప్పుకొననివారు సర్వాంకల్ల సాగరంకల్ల, అనుబాపతువారైన ఎవరేమి చేయగలరు?

సంస్కృత వాఙ్మయచరిత్ర అతిపురాతనము, అతిగహనము, దుర్గ్రాహ్యము, భావాతీతము. ప్రాచీనఋషులు, కవులు, పండితులు, శాస్త్రజ్ఞులు ఈ భాషలో వ్రాసిన గ్రంథములు వేనవేలు నశించిపోయినవి, నాశనము చేయబడినవి, చెదపురుగులకు పనికివచ్చినవి, ఎరువైనవి. దానికి మనమే కొంత కారకులము. మనలో కొందరు పండితమ్మన్యులు బయలుదేరిరి. వారు సంస్కృతభాషను శాస్త్రీయ సూత్రాలు తీసికొనిరి. ఈభాషను చదువువారికిని, వినువారికిని, వ్రాయువారికిని కేవలముక్తిని స్వర్గాదులకుకూడ సనిరి ఫలితము? నేడు సంస్కృతభాషను చచ్చినభాష (Dead languag$_{e}$) అనుచున్నారు. శాంతం పాపం, ప్రశాంతం మహాపాపం! ఏగీర్వాణవాణీదేవిని మనము పూజించి, స్తుతించి, కీర్తించితిమో అట్టిదేవికిగతి నేడుపట్టుటను చెవులార వినవలసివచ్చెను.

ఈనాడు మనము మనరోగములకెట్లు పాశ్చాత్యౌషధములను తీసికొనుచున్నామో, అదేవిధమున మన చచ్చిన భాషాతల్లికి పాశ్చాత్యులే వైద్యము పోయుచున్నారు. మనలో ఋషులచేత సంపూర్ణముగా మాయమగుటచేతనే, మాక్సుముల్లర్ అను జర్మన్ పండితుడు మన ఋగ్వేదమును తర్జుమా చేసెను. అనేకపవిత్రగ్రంథములు మాయమైపోయినవని మన వేదములు కాలనిర్ణయము చేసెను. జాకోబీ, (దేవసేన) మాక్సుముల్లర్, కీత్ మొదలగు పండితులు యథామతి చేసి హ్యూంబోల్టు (జర్మన్) ఉపనిషత్తులు తన జీవితమునకును, జీవితాంతమందును తనకు శాంతి నిచ్చునవని నుడివెను. మాక్డోనాల్డు మన సంస్కృతభాషాచరిత్రను వ్రాసెను. స్ట్రీక్ రాజతరంగిణిని తర్జుమాచేసెను. మనదేశములో దొరకని సంస్కృత గ్రంథములు జర్మనీలో దొరకుచున్నవి.

ఇటు రెండువేలయేండ్ల అనంతరము, యీనాటి ప్రపంచములో హిందూస్థానమందు కాక జర్మనీ, ఇంగ్లాండు దేశములలో సంస్కృతవాఙ్మయము అభివృద్ధి చెందుచున్నది. కాని మనకుమాత్రము చింతయు లేదు. ఇకనైన మనము మేలుకొందమా, వలదా?

ఇంత పెద్ద నిజాము రాష్ట్రములో ౧౨౦ లక్షల హిందువులు నివాసముచేయు ౨౦ వేల చదరపుమైళ్ళ రాష్ట్రములో పట్టుమని ఒకసంస్కృత గ్రంథాలయము—పేరొక్కనదగినది—కలదా? నిన్న మొన్నటి "పెళ్లిమోజ్జీ అరమరబాసలు," మన ద్రావిడబాసలే యనుకొనుము, ఎంత అభివృద్ధికివచ్చినవి! ప్రతివ్యవహారికభాషలో గ్రంథములు దినదినము వృద్ధియగుచున్నవి దినదినము గ్రంథాలయముల సంఖ్య వృద్ధియగుచున్నది. కాని సంస్కృతిభాషకు నాథుడెవరు?

మనరాష్ట్రములో హిందూసంస్థానములు—గద్వాల, వనపర్తి, ఆత్మకూరు, గోపాలపేట, నర్సపల్లి, పాపన్నపేట, మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదుగారి సంస్థానము, శివరాజబహద్దరు సంస్థానము, రాజారాయరాయాన్ సంస్థానము, రావు రంభాఎస్టేట్, చించోలీఎస్టేటు—ఇవి లెక్కకువచ్చినవికలవు. చిన్నచిన్న జాగీరులు, సంస్థానములు, మఠాలు లెక్కకుమించినవి చాలకలవు. ఇన్ని హిందూరాజ్యములుండియు ఒక్క సంస్కృత గ్రంథాలయము నగరమునందైనను స్థాపింపలేక పోయిరికదా!

అనేక సంస్థానములచుట్టును వేనవేల కవి పండితులు మూగియుండురు. వారందరు సనాతనులే. వారందరు "అచటి విప్రులు మెచ్చ రఘుల విద్యాప్రౌఢి ముదిమదిదప్పిన మొదటివేల్పు" అన్న బాపతువారే. కానివారికి "సుకృష్ కంసో" లోనే కాలమంతయు గడుచుచున్నది కాబోలు! వారైన రాజులను ప్రోత్సహించి, గ్రంథాలయమునకై చందాలు వసూలుచేసి యొకకేంద్రమున స్థాపించి, శాశ్వతముగా నడచునట్లు చేయరాదా?

మన సోమయాజులను, మనచ్యవనులను, మన దైవజ్ఞరత్నములను, మన అవధానులను జూడుడు. ఎందరో యిట్టిపేరులతో (మొదలో మరి దాతపేరులతో సహా) గ్రామగ్రామము తిరిగి యజ్ఞమని, సప్తాహమని, శ్రీరామపట్టాభిషేకమని, రామకోటియని, లక్షరుద్రజపమని, నానావిధములగు వైదికావైదిక కర్మలని ప్రజలవద్ద వందలుకాదుగదా, వేలుకాదుకదా, వేనవేలు వసూలుచేసికొని, కొంతవరకు అన్నట్లుగా ఏదో యొకరీతి, దానిని చేయుచుందురు. కానియీ యజ్ఞయాగాదులకు దొరికిన ఫలము సంస్కృత గ్రంథాలయ స్థాపనవలన దొరకకపోవునా?

సంస్కృత గ్రంథాలయము హైదరాబాదునగరమున నైన నొకటియుండిన నగరముయొక్క అందమునకు, కీర్తికి, సహాయకారియగును. కేంద్రస్థలమగుటచే అందరికిని లాభకారిగా నుండును. కనిష్ఠము రెండులక్షల రూపాయలయిన కావలెను. భవనమునకు, ముద్రితాముద్రిత గ్రంథసంచయమునకు, శతోప్రమాణము నడుచు.

ఇంతపని యెవరుచేయుదురు? ఎవ్వరుచేయకున్నను మన ప్రభుత్వమువారికి తప్పునా? చూడండి. మనప్రభుత్వమువారు ప్రాచీనవస్తువులు, ప్రాచీనభాషలనిన ప్రాణమిత్తురు. లేకున్న మన అర్థశాఖతో అవసరమేమి? మన నగర ప్రభుత్వగ్రంథాలయములో పార్సీ, అరబీ భాషా గ్రంథములు, ముద్రితములు, అముద్రితప్రతులు, వేలకొలది ఉన్నవి. హైదరాబాదు రాష్ట్రములో పార్సీ అరబీమాట్లాడువారెవరున్నారు? మొత్తము రాష్ట్రములోని ఈరానీలను, పఠానులను, అరబ్బులను సైన్యములోని వారితోసహా, విద్యార్థులతోసహా, దండుగావచ్చు ఈరానీలతోసహా లెక్కించుకొనిచూచిన నాలుగైదువేలకన్న హెచ్చుఉండరు. ౧౨౫ లక్షలలో నాలుగైదువేలు. వీరిలో నెందరు గ్రంథాలయమునకుపోవుదురు? సుమారు ౪౦—౫౦ మందికన్న హెచ్చులేదు. ఏమి? ౪౦ మందికే ఇన్నిగ్రంథాలు. ఇంతవ్యయము ఇంతశ్రమ, అని ఆశ్చర్యమువలదు. మనప్రభుత్వమువారి దృష్టి అదికాదు. ఈభాషలు ప్రాచీనమైనవి. ఇందలి వాఙ్మయము చాలఅమూల్యమైనది. ప్రపంచకల్యాణమున కనుకూలమైనది. కావున వీనిని సంరక్షింపవలసినది అనునదియే ముఖ్యదృష్టి.

అట్టిదృష్టియున్నప్పుడు సంస్కృతమునకేల స్థానముదొరకలేదు? అదిమనదురదృష్టము. మన మెప్పునైన ప్రభుత్వమువారినడిగితిమా? ఎవరో కొందరు ఆంధ్రసభలలో విచారించినట్లున్నది. అది నిన్నమొన్నటిమాట! కాని ప్రభుత్వమువారువినునట్లుగా—బాగుగావినునట్లుగా—హిందువులు ప్రార్థించలేదనియే చెప్పవచ్చును. ఇకనైన హిందువులు ప్రభుత్వమును ప్రార్థించి యీలోపమును సవరించవలసినది.

సంస్కృతభాషా పరిశోధనవలన మనదేశ ప్రాచీనచరిత్ర వెలువడుచున్నది. అనేక చరిత్రగ్రంథములు సంస్కృతములో నిప్పటికిని దొరకుచున్నవి. పురాణపరిశోధన చాలఅవసరము. పురాణములలో కించుమించు అధునిక ప్రపంచదేశములు వర్ణింపబడియున్నవి. ఆఫ్రికామొడారులలో అడవులలో, నెవరును నేటికినిసాహసింపరు. కాని ఒకఆంగ్లేయుడు అగ్నిపురాణాధారముచే అందు నిరూపించినపద్ధతి ప్రకారమే వెళ్లి స్థానమువేసుకొని పోయివచ్చి ఆపురాణము స్లాఘించినవిషయము కొన్నిదినముల క్రిందటనుండు కలకత్తా మాడర్న్ రెవ్యూలో ప్రకటింపబడియుండెను. భారత సభావర్వములో పాండవులదిగ్విజయమును బాగుగాపరిశోధించిన,ఎన్నెన్ని దేశముల ప్రాచీనచరిత్రదొరకునో యూహింపుము. ఇట్టిపరిశోధనాదులకై పండితులు సంస్కృతగ్రంథముల కొరకేవరివద్దకు పోవలయును! ఎవరివద్దికేగుదురు?

ఖల్వీశ్వరో జగదీశ్వరో వా
మనోరథం పూరయితుం సమర్థః
అన్యైర్నృపాలైః పరిదీయమానైః
శాకాయవా స్యాత్ లవణాయవా స్యాత్

అన్నట్లు నేరుగా మన ప్రభుత్వమువద్దికే పోవలయును. పోయిన—అడిగినవిధమున నడిగిన—ఓపిక గలిగియుండిన మనప్రభుత్వమే "మనోరథం పూరయితుంసమర్థః."

—

ఒంటరులో (ఫెంది పేట యొవరిది?

— —

[illegible] ప్రభుత్వమువారి న్యాయప్రతి [illegible] పేట [illegible] న్యాయమైనతీర్పు పొందగలమని నమ్ముచున్నారు.

—

న్యాయస్థాన వార్తలు

మహారాజుపై కన్యాపహరణ నేరం

బొంబాయి కోర్టులో దరఖాస్తు

మైసూరు న్యాయాధిపతి వాడియా గారిముందు విచారణకువచ్చిన ఒక దరఖాస్తులో బొంబాయిలోని సుందరప్రదేశమగు మలబారుకొండమీది ఒక బంగళాలోనుండి, అర్ధరాత్రివేళ ముగ్గురు బాలికలు తప్పించుకొనిపోవుటయు, రాజపుటానాలోని ఒక మహారాజావలన నిర్బంధములో నుంచబడుటయు తెలియవచ్చినది.

శెర్మీ అనుపదుమూడేండ్ల బాలికయు, మరియిద్దరు బాలికలు తెలుసుకొని అర్ధరాత్రము వెళ్లుచుండిరి. ప్రహరీగోడ దూకి, రస్తాపై వెళ్లి, రెండుమైళ్లదూరము నడచి వారి మేనమామయింటికి చేరుకొనుచుండగా పోలీసువారు చూచి వారిని పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకొనిపోయిరి.

మరుసటిరోజు వారు అనాథశరణాలయమున నుంపబడిరి. అక్కడ శెర్మీగాక మిగతా యిద్దరు బాలికలు సంస్థానమునకు తీసికొనిపోబడిరి.

శెర్మీసోదరుడు ఆమెను తనరక్షణమునవుంపగోరుచు ఆ మహారాజాగారిపై తీవ్రమైనవిందారోపణలను గావించెను. తాను, తన తల్లిదండ్రులును, తనసోదరీ శెర్మీయును సంస్థాన రక్షకభటులచే నిర్బంధమునందుంపబడితిమనియు, తరువాత విడుదలచేయబడినను, కన్యను మాత్రము వదలరని, సంస్థానమునందలి ఒకరికి చెరబోధముగా పెండ్లిచేసినట్లు ఆమెను నిర్బంధించిరనియును తరువాత ఆమెను రాత్రి రంగుమార్చి గోండ్రాయి కట్టడిలోనుంచి, చివరకు బొంబాయికి తెలుపుచున్నారనియును చెప్పెను.

జస్టిస్ వాడియా బడిఒక నిర్దోషిత్వ విచారణ చేసిరి.

కేసు కలిపివేయుట

నారిమన్‌గారు నేరం పై రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు నిరాకరించుటయేమా?

విచారణ బొంబాయి హైకోర్టు

సుప్రసిద్ధ బొంబాయి కాంగ్రెసు వాదియగు నారిమన్ గారు తమమోటారు గురించి చేయించకుండా యాఫీజుతప్పించుకొన్నారు. అందువలన బొంబాయి మూడవరాజధాని మేజిస్ట్రేటువద్ద పోలీసు అధికారులు ఫిర్యాదుచేసినారు. నారిమన్ గారు తాను ఫీజుకట్టకపోవడం నేరంకాదనివాదించారు, యేమంటే ఫీజు యుంటే ప్రభుత్వమువైపుకుండి యేకో యొకచో సనేయబడినందున యిందుకెవరు పరిహారము చేయబడుటకు దేనికీ లేదు. యాఫీజుకు నిర్వాహణాధికారులకు యధికారం వుంది. అయితేయిప్పుడు బొంబాయి మోటారు రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు యమలుచేయుట మోటారుల సంబంధమైన నిబంధనలను అమలుపరచినందుకు కొందరు ఉద్యోగులను నియమించుటవల్ల అయేఖర్చునుపోగొట్టుకొనుటకే అపరిమితముగా యీ ఫీజువసూలు చేయుచున్నది. ఇట్లుతక్కలుగవసూలుచేసిన మొత్తమును ఆదాయములో కలపబడుచున్నది. అందువల్లదానికి ఫీజుఅనే పేరుకన్నను ట్యాక్సు అనే పేరేతగియుండును. ఆయితే ట్యాక్సువసూలుచేసేదానికి పరిపాలనాధికారులకు అధికారంలేదు. ముందుగాగవర్నరు జనరలుగారి అనుమతిపొంది శాసనసభవారు ఒక శాసనముచేస్తేనే గాని అట్టి పన్నువసూలు సక్రమముకాదుఅని నారిమన్ గారు వాదించెరి. స్వకుంకానీ దాన్నికట్టకపోతే నేరంలేదనిరి.

దీనికివసూలుచేసే అధికారులపక్షమున వాదించబడెను. ఒకవేళ ఆదిఫీజుగాక టెక్సు యైనను ౧౮౯౮ నాటి ఇండియన్ కౌన్సిల్స్ యాక్టు ప్రకారము పన్నువసూలుచేయవచ్చునని వాదించబడెను.

ఈకేసులో చాలా ముఖ్యమైన అంశాలు తేలవలసియున్నాయి కాబట్టి హైకోర్టువారిచేతనే దీనివిచారణ జరుపవలెనని మేజిస్ట్రేటుగారు కోరిరి. అందుపై మేజిస్ట్రేటుగారు పంపిరి. హైకోర్టు జస్టిస్ బ్రూంఫీల్డుగారును, జస్టిస్ మెక్లీన్ గారును విచారణ జరిపిరి.

ఇప్పుడు హైకోర్టువారు రెండుయంశాలను తేల్చవలసియున్నది. ఫీజుకాక ట్యాక్సు అనుకొనినచో శాసనసభ చేయవలెనా? వసూలుచేసిన మొత్తము ఏమగును?

బాల్య వివాహమునకై అప్పిచ్చుట నేరమగునా!

కృష్ణాజిల్లా మేజిస్ట్రేటు తీర్పు

కృష్ణాజిల్లా మేజిస్ట్రేటువగు బి. యం. ఫ్రేజరుగారు శారదాశాసనముక్రింద తేలబడిన ఒక కేసులో బాల్యవివాహమునకు అప్పిచ్చి సహాయముచేయుట నేరమగునా అను ఒక అంశముగూర్చి తమతీర్పు చెప్పవలసివచ్చినది. ఈకేసులో తాడేపల్లి వెంకటసుబ్బమ్మపై కొల్లూరియేసుబాబుఅనువరుడు తనకొడుకు పెండ్లిని మచిలీపట్టణములో ౧౯౩౦ మార్చి ౧౯వ తేదీనాడు జరుపుకొనగలుటకై డబ్బుఅప్పిచ్చెను అను నేరము మోపబడెను.

నేరము మోపినవారిపక్షమున ఆపెండ్లికొడుకు వెంకటసుబ్బమ్మయొక్క కొడుకేననియు, ఆమెయే ఆ పెండ్లికి ద్రవ్యము సహాయము చేసినందున పై చెప్పిన బాల్యవివాహము జరుపుటకు తోడ్పడినట్లయ్యెననియు యందువల్ల ఆ శారదా శాసనము ప్రకారము నేరము గావించెనని వాదించబడెను.

వెంకటసుబ్బమ్మ డబ్బు అప్పిచ్చినసంగతి ఒప్పుకొనెను. కాని ఆమెపక్షము వకీలుగారు డబ్బుఅప్పిచ్చుట శారదాశాసనములో సెక్షన్ ౫ క్రింద చెర్చబడలేదని, ఆక్స్‌ఫర్డు డిక్షనరీ ప్రకారము ప్రాసెక్యూషన్ వారు చెప్పిన యర్థము సరిపోదనియు వాదించిరి.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రతివాదియగు వెంకటసుబ్బమ్మ పక్షమున చేయబడిన వాదము నంగీకరించి ఆమెను విడుదల చేసిరి.

సంపాదకునిపైన మానసష్టపు దావా

బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు రాజకోటలో వకీలుపనిచేయుచున్న పోపట్‌లాల్ చొరట్లాగారికిని, బొంబాయిలో జన్మభూమిపత్రికయొక్క సంపాదకుడగు యమృతలాల్ డి. షేత్ గారికిని, కుమారియవన్తి కాబాయిగారు తెచ్చిన మానవష్టపుదావాపై సమన్లుపంపినారు.

కుమారియవన్తికాబాయి తనదావాలో తాను యవివాహితయగు హిందూ గర్లుపట్టభద్రురాలననియు, ప్రస్తుతము బొంబాయిలో మిశ్రకులములో నివసించుచుంటిననియు, దక్షిణయాఫ్రికాలోపుట్టి యక్కడనే పెరిగియుంటిననియు, జోహాన్స్‌బర్గ్ ప్రభుత్వపు ఉన్నతపాఠశాలనుండి అండర్ విశ్వవిద్యాలయపు మెట్రిక్యులేటు నైయుంటిననియు, ౧౯౩౦లో స్త్రీవిద్యనుగూర్చి యిండియాకువచ్చితిననియు, తర్వాత కథియావాడులో ఒక స్త్రీవిద్యాసంస్థను నెలకొల్పుటకుయాలోచించితిననియు, ౧౯౩౨లో పోపట్‌లాల్ గారి పరిచయముకుదిరెననియు, వారుసహాయముచేయుటకు అంగీకరించిరనియు, రూ. ౭౦౦లుకూడా అప్పుచేసియిచ్చియుంటినిలో రూ.౧౦౦లు మోటారుబాడుగక్రింద తీసికొనిరనియు, తర్వాత మొదటి ముద్దాయి తనకువిరోధియై జన్మభూమిలో తనకు మానవష్టముకలిగించు ఒక లేఖప్రకటించెననియు, యాలేఖలో తాను ఆత్మహత్య చేసికొనుటకు సిద్ధమగుచుండెనని వ్రాయబడియుండెననియు, యింకనునీచ అపవాదములు యాలేఖలోనుండెననియు — — — — మొఱపెట్టుకొనినది.

వేశ్యా హంతకులకు మరణదండన

౧౬ అసురాదువాడు ఢిల్లీ న్యాయస్థాన సభ్యులగు రాజాబహాదూరు విశ్వేశ్వరనాథు గారు వేశ్యలనుజంపిన నేరములో ముగ్గురునేరస్థులలో ఒకతుల్లారాం అనువానికి శిక్షవిధించిరి. చంపబడినవారు ముస్సురు, గోరాబాయి, యశోదమ్మ,నరమ్మ. మొదటి యామెను చంపిన నేరములో గాకుండ ఢిల్లీ సభ్యులు మరణదండన విధించవలెనని అభిప్రాయము వెల్లడిచేసిరి. మిగతఇద్దరిని చంపిన నేరమునకు నాయుడు ఢిల్లీ సభ్యులే. ముగ్గురు నేరస్థులలో రెండవవానిని నిగురించి ఇంకను విచారించుచున్నారు. మూడవవాడుసత్తెయ్య జైలునుండి పరారయియున్నాడు.

ఈనేరములు ౧౯౩౨వ సంవత్సరములో జరిగిన నేరములు. నేరములుజరిగిన స్త్రీలను ఒకకోఠాలోనికి పంపి గోషకట్టు మరియుమూలిపేటలలో కొన్ని గృహములలో పాతిపెట్టిరి. పోలీసువారు వారిని పట్టుకొని న్యాయస్థానమునకు తీసికొనివెళ్లిరి. రాజాబహాదూరు విశ్వేశ్వరనాథు గారు ఉన్నత న్యాయస్థాన సభ్యులతో సహా విచారణచేయుచు ౧౭వ తారీఖున తీర్పు చేసిరి.

తుల్లారాం (అరెడెదఫా) తాజీరాతుహింద్ ప్రకారము నేరము చేసినాడు. కొంతకాలము మరణదండనతో ఇదినేరము వచ్చుకొనెను. ఇట్టి నేరము చేసినను మరణదండనకన్న తక్కువశిక్ష లేదు. [illegible]

వెంకటకలవల్ల బాపన వితంతువులకు విఠలపూజ హక్కు పోవునా?

పండరీపురములో విఠలునికిపూజచేయుహక్కు తమకుంటుకలుగజేయుంచుకొనని బ్రాహ్మణ వితంతువులకు లేదనియు, బ్రాహ్మణేతర వితంతువులలో శిరోముండనము ఆచారము గావున వారికిపూజచేయుటకేగాక పండరినాథుని విగ్రహమును తాకుటకధికారము కూడకలదనియు, పండరీపురములోని బాంపువులుయనువారలు బొంబాయి రాష్ట్రములో ఒక జడ్జికోర్టులో వాదించిరి.

ఒక బ్రాహ్మణవితంతువు ఆహక్కు కలదని కోరుచున్నప్రకటించవలెననికోరెను. ఈకేసునందు బొంబాయిజడ్జి, కేశముండనము లేకున్నను బ్రాహ్మణవితంతువులకుకూడా పండరినాథుని పూజించుహక్కు కలదని తీర్పుచెప్పెను: వితంతువుతరఫున పి.వి.కాణేయను బొంబాయిడ్వోకేటు, హిందూధర్మశాస్త్రములందు పండితుడు, వాదించెను.

ప్రభుత్వమువారిపై 3 లక్షలకు దావా

గతఆదివారమునాడు హైదరాబాదునగరమునకువచ్చిన రాజాబహదరు జె.కృష్ణమాచారియర్ గారు పోయినవారము బాదుకొనకఫౌజ్దారి వ్యవహారములోను, సివిల్ వ్యవహారములోను పాల్గొనిరి.

ఫౌజ్దారీవ్యవహారములో ౧౧మందిపై దొమ్మిచేసిరనునేరము మోపబడియుండెను. దొమ్మి రెండేండ్లకిందట గద్వాలలో జరిగియుండెనట. నేరస్థులనుకేసుముందు కొందరికి అంతకంటేతక్కువ కొందరికి జైలుశిక్షలువిధింపబడియుండెను. ఈశిక్షలపై అప్పీలేయిప్పటివ్యవహారము. ఈఅప్పీలువిచారణ మరియొక తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

సివిల్ వ్యవహారపు విచారణ వాయిదా వేయబడెను.

కృష్ణమాచారియర్ గారు సుంగకేవారమునాడు మరియొక వ్యవహారములో పాల్గొనిరి. ఇందులోవాది వైపుల్లయ్య. ప్రతివాది మ.ఘ.వ. నిజాం ప్రభుత్వమువారు. వివాదవిషయమేమనగా ప్రతివాదిరాజ్యములోని టూరునిచేసుకొనెకంట్రాక్టును వాదికియిచ్చెదమనిచెప్పియుండెను. ఆకంట్రాక్టును రాజ్యముక్రిందటజరిగియుండెను. ప్రభుత్వమువారు యీకంట్రాక్టును అవిషయమునసంబంధముగలకాగితాలద్వారా యేర్పరచుకొనిరి. ఈప్రకారముకంట్రాక్టును ప్రభుత్వమువారు భంగముచేసినందుకు ౩లక్షల రూపాయల నష్టపరిహారమును వాదికోరుచున్నాడు. ఈవ్యవహారము న్యాయమూర్తులు నవాబ్ నాజర్ యార్జంగుబహదర్ గారియెదుట విచారణకువచ్చెను. ప్రభుత్వమువారితరఫున అబులహాసన్ గారును [illegible] వాదించుచున్నారు.

చతుర్థాంధ్ర మహాసభాస్థల విచారము

(విలేఖరి)

ఇప్పుడు నిజాంరాష్ట్రచతుర్థాంధ్రమహాసభ యొక్క సమావేశపరచవలెనను విషయమై ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. ఈసారిబాంధ్రబల్లాలోజరిపినచో బాగుండునని కొందరు తలచి ఘటకేశ్వరంను వేస్థలాన్ని సూచించియుండిరి. యీసూచనయొక్కమహాసభకాబోదని తెలియును. తర్వాత హుజూర్‌నగరం సూచించబడినది. ఖదిమహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదుబహదరుగారిజాగీరు. ఇది యుపయుక్తమైనదిగా కనపడలేదు. మాకుతెలిసినంతవరకు కొల్లాపురంలోజరుపదలచినప్పటి సందర్భములు హైదరాబాదుమాచనలుమొత్తమునకు వీలుపడుటకు ప్రేరకములుగా కనపడుచున్నవి ఇంకనుయెట్టుకొనుస్థలనిర్ధారణకాలేదుకాని యిదేగాక బ్యాయిలా కాలములోనే ఒకచోట జరుగవచ్చునని యూహించవచ్చును.

ప్రభువుగారి బావమరిదికి సైన్యాధిపత్యము

తిరువాన్కూరుమహారాజావారి తోబుట్టువు పెనిమిటి, గోదవర్మరాజాగారికి, తిరువాన్కూరుసైన్యముల కెప్టెన్ పదవి ప్రసాదించబడినది. గోదవర్మరాజాగారు ప్రాచీనపూర్వ రాజవంశమునకు చెందినవారు. [illegible] నెలలో రాజావారి తోబుట్టువును పెండ్లాడిరి.

కమలానెహ్రూగారి ఆరోగ్యము

బెర్లినునగరంలో యొపెరేషనులు [illegible] చికిత్స చేయబడిన తరువాత కమలానెహ్రూ [illegible] కొలుకొన్నారని తెలుస్తున్నది

బరోడా స్త్రీలకు గొప్పవారసత్వపు హక్కులు

[illegible]

ఈరాక్‌లో పరాతీసివేయు ఆజ్ఞ

[illegible]

తిరువాన్కూరులో ఋణ పరిష్కారము

[illegible]

మైసూరులో ఋణపరిష్కారం

[illegible]

ఆగాఖాను / గరి బంగారు

[illegible]

మద్రాసులో ఆంధ్రుల స్థానముపై తమిళుల దండయాత్ర

[illegible]

మైసూరులో ఆవ వంతు భూమిశిస్తు మాఫీ కోరబడుట

[illegible]

షౌకతాలిగారిపై ఆంక్ష

[illegible]

స్వర్ణ ప్రవాహము

[illegible]

స్వదేశీ మోటారుకారులు

[illegible]

కట్టుకన్న మనుష్యుని ప్రాణ మర్యాద

[illegible]

పారతంత్ర్యముపై పన్ను

[illegible]

—ప్రజామిత్ర

వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు, ఆర్థికములు

నిజాం రాష్ట్ర ప్రతి వాసీ పరిశ్రమోద్ధరణము

గతసంచికయందు 'మురళీ-యిన్డస్ట్రీస్' యను ఆంగ్లపత్రిక నుండి తివాసీపరిశ్రమకు యవసరములైన యంగములను గూర్చి వ్రాసినాము. మన రాష్ట్రములో యిదివరకు లభించునదియు, యీ ప్రాచీనపరిశ్రమయొక్క ప్రస్తుత దుస్థితియు వర్ణించబడెను.

ఇప్పుడు దానిని యీ దుస్థితినుండి ఉద్ధరించు విషయములు ఆలోచించబడును: ఇందు చెప్పబడు విషయములు పైవేర్కొనబడిన సమాచారపత్రికలోనివే. పరిశ్రమను పునరుద్ధరించు విషయమున యీక్రింది యంశములను గుర్తించవలెను:—

౧. వరంగల్లులో తివాసీలపరిశ్రమ ఓప్పుడు మంచి యభివృద్ధిస్థితిలోనుండెను.

౨. యిదియిప్పుడు విచారకస్థితిలోనున్నది. వెంటనే దానిని సమునరిక్షించుటకు తగుచర్యలు గైకొనబడనిచో యిది పూర్తిగా మన రాష్ట్రమునుండి మాయము కావచ్చును.

౩. తివాసీలు తయారుచేయుటకు ఉన్ని తక్కువ వరకము చౌకను కావలసినంత యిక్కడ దొరకును.

ఉన్నినిచ్చు గొఱ్ఱెలు హీనజాతివి. వాటికి మేతతక్కువ. చాలినంత గడ్డి దొరకదు. వాటి నివాసస్థానములును మంచివి కావు.

౪. దొరకు ఉన్ని యొక వర్ణము మాత్రమే విభాగించ బడదు. ఉన్ని పొడుగు పురిదారపొట్టిపురిదారము భేదముప్రకారమైన విభాగించబడదు. రంగునుబట్టిమాత్రమే విభాగములు జరుగుచున్నవి: సజీవములైన గొఱ్ఱెలనుండి తీయబడిన ఉన్ని చచ్చిన గొఱ్ఱెలనుండి తీయబడిన ఉన్నితోను, పనికిరాదని పారవేయబడిన ఉన్ని భాగముతోను కలిపివేయబడుచున్నది.

౫. సంప్రదాయముగా ఉన్ని నేయు వృత్తి గలవారలు ఉపయోగించు సాధనములును, పనిముట్లును తివాసీలతయారు చేయుటలో యవలంబించు పద్ధతులును కాలము చెల్లినట్టివి మొరటువి. వాటి నుపయోగించుటలో జరుగు నష్టములు [illegible].

౬. కాలము చెల్లిపోయిన రంగువేయు పద్ధతి యొక్క వ్యయపూరితము. తివాసీలను తయారుచేయుటకు ఖర్చులను తగ్గించుకొనను చౌకరంగులు ఉపయోగించబడును.

౭. ఈ పరిశ్రమచే జీవించు ప్రజలు అప్పులపాలై నిరాశాస్థితిలోనున్నది.

యీ అసంతృప్తికరమయిన పరిస్థితిని మనము బాగుచేయుటయెట్లు?

మాకుదోచిన ప్రకారము ఈ క్రింది సలహాల నిచ్చుచున్నాము. యీ విషయము యొక్క బాగ తెలిసినవారు వీటిలో ఉన్ని పరిశ్రమ అభివృద్ధికి యవసరములని తమకు తోచు మార్పులు గావించుకొనవచ్చును:—

౧ యీ పరిశ్రమకు సహాయ్యముచేయుటకు శ్రేష్ఠమగు మార్గము మనతివాసీల యొక్క దేశ, ముఖ్యముగా విదేశములలో, యమ్మకము బాగ జరుగునట్లు కనుగొనుట.

ఆశముకు గాను ప్రత్యేకముగ ఒక యధికారిని నియోగించవలెను. యతడు గ్రేటుబ్రిటను (సీమ) దేశములలోను, యూరపుఖండదేశములలోను, అమెరికాలోను యెటువంటి రకముల, యెంతెంత పొడుగు వెడల్పుగలవి, యెటువంటి నాణ్యముగలవి ముఖ్యముగా యమ్ముడుపోవుచున్నవో కనుగొని, యీదేశములలో తూర్పుదేశములనుండి వచ్చు తివాసీలు యే ప్రకారము యమ్ముడుపోవుచున్నవో విచారించి నివేదించవలెను.

యీరాష్ట్రములో దొరకు ఉన్ని యెటువంటిదనియు యెంతపరిమాణము లభించునో వివరములుగా యతడు కనుగొనవలెను.

౨. గొఱ్ఱెలను పెంచుటకు పెద్దదొడ్డి యొకదానిని స్థాపించవలెను. యిక్కడికి [illegible] ఆస్ట్రేలియానుండి మంచిపొట్టేళ్లను తెప్పించి వాటిసహాయముచే మంచి గొఱ్ఱెల నుత్పత్తి చేయవలెను. మన ఉన్ని నాణ్యమును, పురిని, యిదివరకున్న పరిమాణమును యభివృద్ధిచేయుటకు యిదొక్కటే మార్గము. పొట్టేళ్లను [illegible] వారికిని, గొఱ్ఱెలదొడ్డిపెట్టుకొనువారికిని, యితర వివరములను గూర్చియు వ్యవసాయ [illegible]

౩. యీ పద్ధతి ఫలించిన [illegible] చాలినంతవరకు [illegible] కొంతకాలము, కొన్నేండ్లు, పట్టవచ్చును. ప్రస్తుతము యీరాష్ట్రములో దొరకుచున్న ఉన్నినంతటిని ఒకచోట చేర్చి, దానిపురిభేదములనుబట్టి మంచిరకమును తక్కువరకమునుండి జాగ్రత్తగా వేరుచేయుటకును, చెడురకమున్ను మంచిరకమున్ను అజాగ్రత్తగా కలుపబడకుండునట్లు శ్రద్ధవహించుటకును ఒక ఏజెన్సీని యేర్పాటు చేయవలెను.

౪. ఈప్రకారము సంపాదించబడిన ఉన్ని మొదట ప్రభుత్వము వారి [illegible] దారముగ వడకబడవలెను. ఎందుకనగా అక్కడదియున్ను [illegible] కంటె చౌకగా దారమును తీయగలయంత్రమున్నది. ఈ దారము ఆదేశాలయములో రంగువేయుటలో సమర్థులగు అధికారి పరిశీలనలో రంగువేయించబడి వరంగలు కార్ఖానాకు పంపబడవలెను.

([illegible] యక్స్పర్టుగారి సలహావలె యీప్రకారముచేసి చూడవచ్చునని మనవి చేయుచున్నాము.)

౫. ఉన్ని పరిశ్రమ మన రాష్ట్రమునకు చాల ముఖ్యమైన పరిశ్రమ —మనము దానినెట్టి పరిస్థితులలోనైనను వదలించుకొనరాదు. తివాసీపరిశ్రమనుద్ధరించుటకు యిప్పటికే ప్రయత్నములు ప్రారంభించబడి జరుగుచున్నవి. మనమిప్పుడు [illegible] మొదలుపెట్టినపనిని వదలిపెట్టినచో, మనము దూరదృష్టిలేనివారమే. ఈపరిశ్రమను ఉద్ధరించి ప్రాచీనోన్నత్యమునకు తెచ్చుటకు [illegible] పట్టుదలతోను ధైర్యముతోను యెదుర్కొనవలెను. అట్టిధైర్యమువల్ల తుదకు యింతలాభము కలుగునో వర్ణింపవలని కాదు.

కాబట్టి వరంగల్లులో తివాసీ కార్ఖానాను ప్రభుత్వము వారు తీసికొని [illegible] దాని విజయవంతముగ నిర్వహించుట మంచిది. అందులోనే దారము తీయుపనియు తివాసీ నేయుపనియు జరుగును:

ఆ కార్ఖానాలో తీయబడు నూలు అక్కడనేత అవసరములకు చాలినంత ఉపయోగించుకొనబడిన తర్వాత దానిని సొంతముగా కంబళ్లునేయుపనివారలకు సప్లైచేయవచ్చును. సాధారణముగా దారము తీయుపద్ధతి విసుగుపుట్టించునదియు శ్రమపూరితమునై యుండును కాబట్టి యీప్రకారము చేయుటవలన వారికి లాభము కలుగును.

౬. పైసూచనను అనుసరించి పెట్టవలయునన్న తగినస్థలము కొరకు దానిని ముందు సంపాదించవలసియుండును. [illegible] తివాసీలపరిశ్రమకు తగినస్థలముకాబట్టి అక్కడ కార్ఖానా స్థాపించుటమంచిది. అది పెద్దదిగనుండవలెను. అందువివిధ శాఖలకు తగినంత స్థలము ఉండవలయును. ఈ ఉద్యోగులకు తగిన యిండ్లను అక్కడనే కట్టించి యివ్వవలసియుండును.

ఈపరిశ్రమపునరుద్ధరణము చాల ముఖ్యమైనదని మా అభిప్రాయము. అందువల్ల దానికై అగుఖర్చును చూచి మనము భయపడరాదు.

ఈ కార్ఖానాలో పైచెప్పబడిన స్పెషల్ ఆఫీసరు తెలిపిన విశేషములననుసరించి ఉత్తమమగు రకముల తివాసీలు తయారు చేయబడవలెను. సామాన్యరకములనుకూడ ఆ కార్ఖానా తయారుచేసినచో [illegible] సామాన్యరకములను [illegible] తయారుచేయు వారివలన పోటీ కల్గి నష్టము సంభవించును.

నా మొదట మొదట కార్ఖానాలోని అన్ని శాఖలలో నుకొంతమంది బాలురకు శిక్షణమునొసగవచ్చును. వారు నేత వృత్తిగలకులమునుండి వచ్చినవారైనచో మంచిది. అందుకుతగిన వారలను ఆకర్షించుటకై కొంచెము ద్రవ్యము సహాయము చేయుటయుమంచిది.'

ఈసూచనలు సంపూర్ణములని చెప్పుటలేదు. ఈ విషయమునందు యెక్కువ తెలిసినవారు అంతకంటె మంచిసూచనలను చేయవచ్చును. ఈ వ్యాసముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము తివాసీలపరిశ్రమ పునరుద్ధరించబడి స్థిరముగానుండవలెనని సూచించుటయే. మన ప్రభుత్వము వారు యీ పరిశ్రమల అభివృద్ధికై ప్రత్యేకించిన కోటిరూపాయలలో పైచెప్పిన సూచనల ప్రకారము గాని అంతకంటె మంచిసలహాప్రకారము గాని తివాసీపరిశ్రమోద్ధరణకై కొంతయైనను వెచ్చించినచో యెంతో లాభముండగలదు.

సిల్కునుచేయుట

సిల్కును చేయువిధమును ఇటీవల్ పి. [illegible] అనుయాయన [illegible] సామాన్యరసాయనశాస్త్రజ్ఞులు ఒక అందమగు రసాయనపరిశోధనాలయములో కొయ్యముక్కలతో యేదో పరిశోధన చేయుచున్నప్పుడు కనుగొనిరి. ఇప్పుడు [illegible] అనబడు ఒక ద్రవమును తయారుచేసి [illegible] రంధ్రములుగల ఒక పాత్రలో పోసి దానిలో [illegible] పంపుతో కొట్టిరి. అప్పుడు దానినుండి దారము [illegible] యేర్పడెను.

మన రాష్ట్రములోనికి ౧౯౩౮ సం॥లో రూ ౩౪౦౦౦౦ల విలువగల పట్టున్ను, పట్టుదారమున్ను దిగుమతి చేయబడెను. [illegible] రూ [illegible] విలువగల [illegible]. పట్టు [illegible] రూ [illegible] విలువగల [illegible] గలిగినదిగుమతి [illegible]

చేయబడియుండెను.

[illegible] పదేండ్లలో [illegible] దేశములో సిల్కుసరకు యొక్క ఉపయోగము [illegible] హెచ్చినది. ఇండియన్ సెంట్రల్ కాటన్ కమిటీ [illegible] కమిటీవారి సహాయమున [illegible] పరిశోధనలు [illegible] యిండియాలో [illegible] ఆర్టిఫిషల్ సిల్కు [illegible] ఉత్పత్తి చేయవచ్చును.

బ్రిటను జపానువదలి చైనాకు సాయపడునా!

బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు ఆర్థికవిషయములందు సలహాదారుగ వుండు సర్ ఫ్రెడరిక్ లీత్ రాస్ అనువారిని చైనాకు అచ్చటి ఆర్థికపరిస్థితులను తెలుసుకొనుటకు, తమప్రతినిధిగా పంపుటకు బ్రిటిషు విదేశాంగ కార్యాలయము వారు తెలిపిరి. వీరు త్వరలో వెళ్ళెదరు. చైనాకు అప్పునిచ్చు విషయమై విచారించుటకే యీ ప్రయాణము. దీనినిబట్టి బ్రిటిషు వారు జపానుకు ప్రతికూలముగా చైనాకు తోడ్పడుదురని అనుకొనుచున్నారు.

అబీసీనియా బానిసపద్ధతి తీసివేయుట

అబీసీనియా చక్రవర్తి ఒక ఆజ్ఞను ఆమోదించినారు. ఈ ఆజ్ఞవలన భూమి కిస్తు భారము అందరిపయి సమానముగనుండునట్లు చేయును, చిన్నరైతులకు బానిసపని నిర్బంధము నురద్దుచేసినది. అన్ని దేశములలో [illegible] తీసికొన్నవారు [illegible] చ్చినవానికి బానిసపని చేయవలెనను నిర్బంధము యిప్పుడు తొలగింపబడి యుండెను.

ఇంగ్లండు జర్మనీ నౌకాదళపు ఒడంబడిక

ఫ్రాన్సులో ఆందోళన

[illegible] ఇంగ్లండు, జర్మనీల నౌకాదళ బలములను ౧౦౦కి ౩౫ వంతున ఉండునట్లు ఇంగ్లండు, జర్మనీలు యీ ఒడంబడిక చేసికొనిరి. యీ ఒడంబడిక ఇంగ్లండు జర్మనీలమధ్య నౌకాదళనిర్మాణమందు పోటీ లేకుండ చేయునని, ఈపోటీ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని దేశములకు కష్టమని, [illegible] అన్ని దేశములు నౌకాదళము తగ్గించుకొనుటకు చేసుకొను ఒడంబడికకు యిదిసహాయకారి కాగలదనియు నౌకాధికారి పార్లమెంటుసభలో తెలిపెను.

ఈఒడంబడిక ఫ్రాన్సులో అప్పుడే ఆందోళన కలిగించినది. ఫ్రాన్సు దేశపుపత్రికలు యీ ఒడంబడికను అధికముగా నాక్షేపించుచున్నవి. బ్రిటిషువారి నౌకాదళబలములో ౧౦౦కి ౩౫వంతున జర్మనీ నౌకాదళబలమును హెచ్చించనియ్యబడుటకు [illegible] బ్రిటిషువారు అనుమతించుటయేల అని ఫ్రెంచివారు ఉగ్రులైయున్నారు. ఫ్రెంచిపత్రికలన్నియు [illegible] కట్టినవి.

యుగోస్లావియా ప్రభుత్వపు రాజీనామా

యుగోస్లావియా ప్రభుత్వము రాజీనామానిచ్చినందున క్రొత్త ప్రభుత్వము నేర్పరుపవలెనని క్రోటు నాయకుడు డా॥ మాశెక్ గారిని కోరెను. అందులకతడంగీకరించెను.

అఖిలభారత సనాతన జైనసభ

అంతర్వర్ణ వివాహములకు సమ్మతించుట

జబల్పూరులో అఖిలభారత సనాతన జైనసభ [illegible] గారి అధ్యక్షతను యీ జూను నెల [illegible] తేదీనందు జరిగినది.

అక్కడ స్వదేశీవస్తువులనే ఉపయోగించవలెనని హెచ్చరిక గావించుటయేగాక, అంతర్వర్ణ, అంతర్జాతి వివాహముల సమ్మతించునదియు, మరణానంతరము విందుచేయు ఆచారమును మానవలెనని కోరుటయేగాక, యస్పృశ్యతను నిర్మూలింపవలెననుటయు తీర్మానములు గావింపబడెను.

లండనునగర రాకపోకల సౌకర్యములు

లండను రాకపోకల సౌకర్యమును హెచ్చించుటకు ప్రభుత్వము వారు [illegible] వేసిరి. రైలు, ట్రాము [illegible] పూర్తిచేయుటకు ౪౦౦౦౦౦౦౦ పౌనుల ఖర్చు [illegible].

హిందూ దేవాలయాలకు పన్ను మాఫీ

బర్మారాష్ట్రీయ హిందూసభా తీర్మానములు

రంగూను జూను ౧౭

బర్మారాష్ట్రీయ హిందూసభ [illegible] సమావేశములు [illegible] ప్రారంభమై [illegible] సమాప్తమైనది. ఈసభవారు [illegible] తీర్మానములను ఆమోదించిరి.

బుద్ధగయ దేవాలయము [illegible] పరిష్కారము చేయుటకు అఖిల భారత హిందూ మహాసభవారు [illegible] సభవారు [illegible].

[illegible] హిందూ దేవాలయము [illegible] రంగూను [illegible] సభవారు [illegible] విన్నవించిరి.

హిందువులకు బర్మా [illegible] కలిగినసంస్థాన [illegible] సభవారు [illegible].

హిందూదేవాలయములు [illegible] భూమి [illegible] బర్మా ప్రభుత్వమును [illegible] సభవారు విన్నవించిరి.

బర్మాలోని వివిధ జిల్లాలలో హిందూసభ శాఖలను [illegible] సభవారు తీర్మానించిరి.

సుభాష్ చంద్రబోసు గారు

సుభాష్ చంద్రబోసు గారు [illegible] ఇంగ్లాండునకు [illegible] గ్రంథము వ్రాయుచున్నారు.

ఇతర దేశాలతో బ్రిటిషువారి సౌకాంధ్ర సంప్రతింపులు

[illegible] ఇంగ్లాండు [illegible] తెలిపెను.

“చచ్చిన” స్త్రీ బ్రతికివచ్చుట

[illegible]

పెండ్లివారిని చూచి భయపడి పోవుట

[illegible]

వింతలు విశేషములు

బర్నాడు ఇంగ్లాండులో పుట్టుట

పూర్వజన్మ స్మృతి

[illegible] ఎచ్. [illegible] తాను పూర్వజన్మలో [illegible] ఎప్పుడో పూర్వజన్మలో చేసి [illegible] అని అతనిమనస్సుకు [illegible].

[illegible] ఎచ్. [illegible] తన పూర్వజన్మమును [illegible].

[illegible]

వెన్నుమీద కిరీటముపుట్టుట

ఇంగ్లండులోని [illegible] కిరీటము [illegible] డాక్టరు [illegible] తెలిపెను.

[illegible]

ఆకిరీటము [illegible] అని డాక్టరు తెలిపెను.

ప్రపంచములో కెల్లకెల్ల గొప్పదూరదర్శినియంత్రము

[illegible] కౌన్సిల్ ఆఫ్ [illegible] దూరదర్శినియంత్రము [illegible] నిర్మించబడెను. [illegible] ప్రపంచములో [illegible] దూరదర్శినియంత్రములన్నిటికంటెను గొప్పది.

[illegible]

యూరపీయునిబొజ్జకు పెనుపై మోహము

[illegible]

కల నిజమైన చిత్రము

[illegible]

చతుర్బాహుడు

[illegible]

ఇండ్లును ఆస్తి గుంజుకొని వెళ్లగొట్టబడినవారిస్థితే

క్వెట్టా బాధితులస్థితి

యక్సెల్సియరు థియేటరులో శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి ఉపన్యాసము

నేను హైద్రాబాదువారి గుణమును నదివరకే తెలిసినదానను. ఇప్పుడు నేను క్వెట్టాభూకంపమును గూర్చిన భయంకరవార్తను తెలుపవలసియున్నది. ఇంతకుముందు ఇట్టిసంగతులు లోకములో ఎన్నో జరిగినవి మరియు ఇట్టిసందర్భములలో కష్టపడువారలున్నారని, మత్తులవారు సహాయమును [illegible] [illegible] క్వెట్టాభూకంపముచే [illegible]

[illegible]

బ్యానకలే యొంటాలులో కష్టము చూచి వారము ... [illegible]

ఫ్రెంచి పార్లమెంటులో ఒకపడా విశ్వాసనము

[illegible]

పోలీసు శాఖామంత్రి [illegible] ఫ్రెంచి పార్లమెంటు సభ్యులు [illegible] తెలియజేసెను.

ఎంతకు తెగని మాటలు

[illegible]

ఆరోగ్యము, వైద్యము

గంగోదక పవిత్రత

[illegible] డాక్టర్ [illegible] M.D. గారు గంగోదక పవిత్రతను గూర్చి వ్రాసిరి.

[illegible] ఈ నదిలో పడవేయుదురని వాడుకగా తెలియున్నది. [illegible] పవిత్రమైనది [illegible] అదెన్ (Aden) నుండి [illegible]

కొన్ని దినముల క్రిందట [illegible] గంగానదిలో [illegible] అప్పుడు [illegible] ఒక గొప్ప వైద్యుడు [illegible] పరీక్షించెను. [illegible] అప్పుడా పురుగులు చచ్చిన కొన్ని నిమిషములకు [illegible] పరీక్షించగా [illegible] గంగ [illegible] వెంటనే అపురుగులన్నియు చనిపోయెను

అపక్వాహారానుభవము

అపక్వాహారమనగా [illegible] పక్వము చేయబడని ఆహారపదార్థము కాదు. [illegible] అగ్నిచేపక్వము చేయబడి [illegible] నిజమైన [illegible]

[illegible]

మానవుని ఆరోగ్యములో పంచభూత స్థానాలు

ప్రపంచమందలి ప్రతివస్తువు పంచభూతములతో కూడియున్నది. పృథివి (భూమి) అప్పు (నీరు) తేజః (అగ్ని) వాయువు ఆకాశము అను పంచభూతములన్న సంగతి మనకందరకు తెలిసినవిషయమే. మన పెద్దలు పంచభూతములను [illegible] భగవంతుని [illegible] ప్రాచీన [illegible] పంచభూతముల [illegible]

[illegible]

క్వెట్టాభూకంపవార్తలు

క్వెట్టాను [illegible] ఇండియాప్రభుత్వము [illegible] దేశములో [illegible] పత్రికలలో [illegible] క్వెట్టాలో [illegible] ఇండియాప్రభుత్వమువారు [illegible]

[illegible] గాంధీమహాత్ముడు క్వెట్టాకుపోవుటకు [illegible] ఇండియాప్రభుత్వమువారిచే [illegible] రాజేంద్రప్రసాదు [illegible] క్వెట్టానుండి [illegible]

[illegible]

ఉపవాసము

సర్వరోగములకును [illegible] ఉపవాసము [illegible]

—పత్రిక

కొన్ని కొన్ని రోగములు, తోటివైద్యములవలనను [illegible] కుదురుచున్నవి.

పరిపూర్ణారోగ్యవంతులుగ నుండుటకు ధాన్యములు, [illegible] ఫలములు [illegible] నీరు [illegible] తినవలెను.

—ప్రకృతి

ఋతువులననుసరించి వచ్చు జ్వరములు

మలేరియా

మొదలయినవి

అమీన్స్ ఆంటిమలేరియా బిళ్లలు వాడుటవలన త్వరితముగను, నమ్మకముగను తగ్గును. క్వినిన్ మొదలగు ఇతర ఔషధములు వాడినతరువాత కలుగునష్టకరములగు దుర్గుణములేవియు ఈబిళ్లలవలన కలుగవు.

వేలకొలది పురుషులు, స్త్రీలు, శిశువులు ఈబిళ్లలను ఉపయోగించి ఆరోగ్యమును పొందు చున్నారు. హిందూదేశ మందంతటను డాక్టర్లు వైద్యులు వీటి[illegible] చున్నారు.

జ్వరమువచ్చునప్పుడు మొట్టమొదటిసూచన కనబడగనే

ఆమీన్స్ ఆంటిమలేరియా బిళ్లలను

తీసికొనుడు

అన్ని చోట్లలో దొరుకును

ఏ. అమీన్ అండ్ కంపెనీ.,

ఎక్సెల్సియర్ సినెమా బిల్డింగు హైద్రాబాదు—దక్కను

A. AMIN & CO.,

Excelsior Cinema Building, Hyderabad-Deccan

'కిర్లోస్కర్.'

క్రొత్త ప్రకటన

"స్ప్లిటుకేసింగ్" సెంట్రిఫ్యూగల్ పంపు యు. పి. టైపు

సాగుచేయబడు పొలమును, భూములు మొదలగువానికి ఉపయోగకరము

ఈపంపు ౫ అంగుళముల నీటిని పీల్చు గొట్టముతోను ౪ అంగుళముల నీటిని వదలు గొట్టముతోను సమర్థమైన నీటిపారుదలకొఱకై తయారుచేయబడినది. ఈపంపుయొక్క ప్రతిభాగము ప్రవీణులపరిశీలనక్రింద పరీక్షింపబడుటచేత ఈ పంపు చాలాకాలము వరకు తృప్తికరముగ పనిచేయును. వాటర్‌సీల్డుపైపింగు, ఫీర్‌గాక్ మరియు గ్రీసుకప్పులు మొదలయిన విలువగల సామానులు పంపుతో కూడ సప్లయి చేయబడును.

పంపుయొక్కయు, మోటారుయొక్కయు ధరల కొఱకు

ఈ క్రిందివారితో తెలిసికొనుడు

కిర్లోస్కర్ బ్రదర్సు, లిమిటెడ్.

కిర్లోస్కర్ వాడి (సతారా)

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:—

పాట్కీ అండుకో,

౮౧ జేమ్సు వీధి, సికింద్రాబాదు [దక్కను]

దంతవైద్యము.

మావద్ద అమెరికాదంతములు శ్రేష్ఠమైనజర్మనిసిల్వర్ నైట్‌ప్లేటులో నూతనపద్ధతిగా తయారుచేయబడును. ఒకసారి కట్టించుకొనిన తమజీవితకాలములో తిరిగికట్టించుకొన అవసరములేదని గ్యారంటీ యివ్వగలము.

పండ్లనొప్పులు, పుచ్చులు, నోటిదుర్గంధము, ఔషధములచేతను యింజక్షన్ లిచ్చి అద్భుతముగా నివారణచేయగలము. పేదసాదలకుతగు రీతిని చార్జిచేయబడును.

డాక్టర్ ఆర్. యస్. దురయ్యా

దంతవైద్యులు

దవాఖాన-విక్టర్ అండుకో,

సుల్తాన్‌బజారు హైద్రాబాదు-దక్కను.

ఒక అపూర్వవస్తువు

స్త్రీలకు ప్రీతికరమైనది

'Original Hand Embroidery Machine

"ఒరిజనల్ హ్యాండ్ యెంబ్రాయిడెరి మిషన్"

ఇది దివ్యమైన బుట్టాలు వేయు కుట్టుపనిచేయును. దీనిచేత దిండ్లు, బిడ్డలటోపీలు, పరుపుపైనిగుడ్డలు, చిలుకలు, పువ్వులు ఇంకను ఎన్నో లెక్కలేనివస్తువులు తయారుచేయవచ్చును. ప్రతిమహిళామణియు దీనిమూలమున తమ గృహమును మిక్కిలి శృంగారముగ అలంకరింపవచ్చును లేదా ధనమును సంపాదింపవచ్చును. వెల మిషను ౧కి రు ౩-౦-౦

కె. రాయ్. అండుసన్సు

బార్నాలా, పాటియాలా సంస్థానము ఇండియా

K. Rai & Sons

Barnala. Patiala State. India

శ్రీకృష్ణాభవన్ రెస్టారెంట్

రుచ్యమగు ఫలాహారములు, పరిశుభ్రభోజనము. ప్రయాణీకులకు విశ్రాంతి సౌకర్యములు అన్నియు చౌకవెలలలో లభించగలవు. నిషిద్ధసామానులుకూడ ఇచట అమ్మబడును.

కే. యన్. కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్

కింగ్‌కోటిరోడ్డు హైద్రాబాద్ (దక్కన్)

ఛగన్‌లాల్ నారాయణ్ జీ అత్తరు వ్యాపారము

పత్థర్‌కట్ట హైద్రాబాదు

మావద్ద అన్నివిధములైన స్వదేశీ అత్తరు తైలములు అగరుబత్తీలు, కుంకుమపూవు, చాయసబ్బులు, జర్ద మొదలగునవి అమ్మబడును.

గోలకొండపత్రికా

ప్రచురములు

ఉచ్ఛల విషాదనాటకము	0-12-0
కృష్ణార్జున సంవాదము	0-6-0
గజేంద్రమోక్షము	0-6-0
సంఘోద్ధరణ	0-6-0
కర్నూలురాజ వంశావళి	0-2-0
కృష్ణాలహరి	0-1-0
సుధాలహరి	0-2-0
బమ్మెరపోతనామాత్యవిజయము (హరికథ)	0-1-6
రఘునాథ్	0-1-0
చారుమీనారు	0-1-0
పంచముల చరిత్ర	0-3-0
హాలీకల్దారు జంత్రి	0-2-0
కార్డ్లు కుబూలియ్యతులు 100 కి	2-0-0
ప్రాంసరీనోట్లు "	2-0-0

నోటు:—హింసకృపుల పండుగలు చాలాభాగ మైపోయినవి.

గోలకొండపత్రిక
ప్రతి సోమ, గురువారములలో ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరముచందా రూ. ౬—౦—౦
అర్ధసంవత్సరముచందా రూ. ౩—౮—౦
(అర్ధ సంవత్సరము కంటె తక్కువచందా తీసికొనబడదు)
విడిపత్రిక ౦—౧—౦
(పాతపత్రికకు వెల ప్రత్యేకము

ప్రకటనరేట్లు ప్రత్యేకముగ వ్రాసికతె లుపబడును.

కంట్రాక్టురేట్లు చాలానరసము గనక వర్తకులకు మంచిలాభము.

మేనేజరు
గోలకొండపత్రిక కార్యాలయము
త్రూపుబజారు—హైదరాబాదు (దక్కన్)

REG. No. H. 45

Regd. No. M 325

STAMP

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy, at the Golkonda Power Press, Hyderabad. Editor K. Balakrishna Reddy